

Yashil

IQTISODIYOT TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'ssatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 910 sahifa.

E'lion qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,

O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	10
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullo o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari	16
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikjal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	22
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	28
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	31
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	34
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'liming raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	40
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export	46
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiloy Mamasoliyevna	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari	49
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari	54
Ibdullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	57
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	61
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari	68
Uralov Olimjon Muhammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish	72
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	77
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	83
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili	88
Kuziyeva Nargiza Ramazanova, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmnинг mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	94
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	101
Raxmanova Xuriniso Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati	104
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash	110
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati	114
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	
Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	122
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	127
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	133
Aminov Farrux Farxadovich	

Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	138
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	141
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitaliini boshqarishdagi muammolar	146
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromodlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	149
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	158
Zoirov O'Imas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	164
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	168
Иноятыова Камола Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	172
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruvin tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	176
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	182
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	189
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	193
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	198
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi.....	203
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi	207
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	216
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	220
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленность развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	227
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамида Maftuna Turtsunalt kizi	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	232
Шерматова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршидjon Сулаймон ўғли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	238
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	243
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	248
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	253
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	257
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	264
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarining boshqarish tizimini takomillashtirish.....	268
Uzakova Umida Ruzievna	

Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	274
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	278
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	284
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	288
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budgetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	295
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	300
Qurbanova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lif muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	306
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsiya faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	312
Olimova Nodira Xamrakulovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	324
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvida faoliyat uzlusizligini baholash	331
Tulovov Erkinjon To'lqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий	335
Махкамова Надира Сайдмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	340
Otajonova Gulhayo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	345
Xudoyerov Laziz Niyozovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimzda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	351
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilingan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi	357
Amonova Dilafro'z O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	362
Axmchedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	367
Hamrokulov M. O.	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi	375
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamонави holati	379
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	388
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	392
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choraları	402
Oybek Toshtemirovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	406
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba	412
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti	418
Abdullahayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoi faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli	422
Abdullahayeva Dildora Qudratovna	

Biologik aktivlар hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	425
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	430
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charoxxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	435
Bababjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	441
Maxamadaliyeva Mahliyoxon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari	448
Masharipov Maxim Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	453
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	459
Samjonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	466
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni	473
Babanazarova Gulzar Ziautdinovna, Ajibayeva Rauya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	479
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	482
Бекназова Комилахон Миркамол қизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	490
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	497
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	
Tendenции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	503
Назарова Райно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzARB masalalari va ularni takomillashtirish yo'nalishlari.....	509
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	513
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	519
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	
Efficiency of Internal Audit Service and Report Improvement: Control of Sanatorium-Wellness Institution	528
Shafkarov Fahreddin Khudaiberdievich	
Development of Digital TV Services in the Conditions of Digitalization of the Economy.....	534
Farhad Karimov	
Kichik biznes faoliyatida muhim muvaffaqiyat omillarini belgilashning ahamiyati va ularni baholash.....	538
Kabulova Nурго'зal Umirkbek qizi	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ekonometrik tadqiq etish.....	541
Muminova Maxbuba Abduvafoyevna	
Korxonaning moliyaviy-xo'jalik faoliyati ko'rsatkichlarini baholash.....	548
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Tadbirkorlik subyektlari tashqi savdo faoliyatini ichki tartibga solishni takomillashtirishning ayrim jihatlari..	552
To'rayev Nurbek Muxammadovich	
Temir yo'l transportida xizmat ko'rsatish jarayonini rivojlantirishning retseptiv tahlili	557
Raxmonov G'ayrat Ismatulloyevich	
Strategik boshqaruv hisobi va uning uslubiyotini takomillashtirish masalalari.....	562
Sharipova Shoxida Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari.....	567
Shodmonov Ruslan G'olib o'g'li	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning kontseptual jihatlari	574
Sultanov Maxim Axmedovich	

Tijorat banklari foydasini soliqqa tortishning ayrim me'yoriy-huquqiy asoslari	578
Turanov M. Sh.	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining rivojlanishida tijorat banklarining o'rni.....	586
Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna	
O'zbekistonda tayyor kiyimlar bozori ko'lамини oshirishda marketing strategiyalarining samaradorligi.....	596
Urazov Mansur Musurmanovich	
Yevropaga barqaror eksport va qishloq xo'jaligida yashil rivojlanish uchun	
Mosh bozori strategiyalarining ta'sirini baholash.....	599
Valiyeva Aziza Anvar qizi	
Rangli tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonlarini paralellashtirish.....	605
Xidirova Barchinoy Ilhomovna	
Korxonalarda ishchi personal ehtiyojlarini motivatsiyaga ta'siri	610
Aripov Oybek Abdullayevich, Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в	
маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	615
Бекназова Комилахон Миркамол қизи	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	623
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Positioning Textile Products in Competitive Strategy.....	626
Ikramova Nodira Burohon қизи	
Sanoatni tarkibiy o'zgarishlar asosida maqbullashtirish va samaradorlik ko'rsatkichlarini prognozlash.....	631
Kasimov Azamat Abdukarimovich	
O'zbekiston Respublikasi budjetini shakllanishida egri soliqlarni undirishning fiskal samaradorligi	638
Abdulxayeva Shahnoza Muxammadiyevna	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini boshqarish masalalari.....	645
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Влияние плодородности почвы на урожайность хлопчатника в хлопково-текстильных кластерах	
Республики Каракалпакстан	650
Сагиева Молдир Оразбай қизи	
Oценка категорий вейпов среди курильщиков электронных сигарет Узбекистана.....	655
С. М. Мирзалиев, М. О. Куролов, Г. К. Абдурахманова, Джуди Сметана, Крисси Льюис	
Jahon kabel bozorini tatbiq etish va rivojlantirish xususiyatlari	668
Uralov Olimjon Maxammadjonovich	
Moliyaviy hisobotlar va ularni tuzish va auditorlik tekshiruvidan o'tkazishning	
uslubiy jihatlarini rivojlantirish	673
Nomozova Qumri Isoyevna, Abdinazarov Samijon Abbas o'g'li, Jabbarov Azamat Murodullayevich, Boymurodov To'lqin Azamatovich	
Digital Transformation Implementation Directions and Instrument Analysis	680
Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
Understanding Financial Indicators and Their Strategic Utilization: Insights from Global Practices and	
Uzbekistan's Experience	684
Astanova Zarnigor Obid qizi, Nomozova Qumri Isoyevna, Jurayev Kurshid Mamatkulovich, Ismatova Kamola Obid qizi	
Turizm xizmatlari eksportida zamonaviy texnologiyalar orqali xizmatlar sifatini oshirishning ahamiyati	690
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Sanoat korxonalarida personal mehnatini tashkil etishni optimallashtirish yo'llari.....	695
Dilovarxo'jayeva Dilnozaxon Shavkatxo'ja qizi, Rustamova Dilnoza Jamshid qizi, Axtamova Parizod Oybek qizi, Nuritdinova Maftuna Jahongirovna	
O'zbekiston Respublikasida pul-kredit siyosati instrumentlaridan foydalanish amaliyotini takomillashtirish ..	701
Kaxxarova Dilnoza Shavkatovna	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni	
takomillashtirishga oid nazariy qarashlar	706
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida aholining tadbirkorlik faolligini oshirish tendensiyalari.....	710
Xudayarova Maftuna Shavkatovna	
O'zbekiston qishloq xo'jaligini rivojlantirishda xorijiy va mahalliy investitsiyalarning o'rni	717
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li	

Факторы успеха в управлении инвестициями промышленных предприятий ..... Ёдгоров Сардорбек Самадович	721
Issues of minimizing risks related to mortgage lending of commercial banks of the republic of Uzbekistan ..... Kulliev Istam Yangimurodovich	726
O'zbekiston Respublikasida nomoddiy aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil etish xususiyatlari ..... Pardayeva Zulfizar Alimovna	735
Tijorat banklari faoliyatida risklarni pasaytirish yo'llari ..... Toymuxamedov Ibrohim Rixsiboyevich	740
Investitsiyalar – moliyaviy barqarorlik kafolati ..... Xaydarov Nizamiddin Xamrayevich	746
Современные подходы к управлению системой заработной платы и льгот в условиях рыночной экономики ..... Дониерова Фотимабону Алишер кизи	751
Atrof-muhit muhofazasida xulq-atvor iqtisodiyotining roli ..... Djalilov Farxod Abduganiyevich	759
Eco-Paths of Uzbekistan: How Corporate Social Responsibility in Tree Planting and Transport Infrastructure is Paving the Way For Sustainable Futures ..... Oybekov Shohjahon Akmal o'g'li, Alfira Sofia, Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	763
Oliy ta'lim xizmatlar bozorida raqamli marketingning ahamiyati ..... Ruziyeva Shaxlo Raupovna	771
Sanoatning kon-geologiya korxonalarli iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash xususiyatlari ..... Xotamov Javohir Abdusharop o'g'li	776
Qishloq xo'jaligi agrotexnologiyalarni tijorat banklari orqali kreditlash yo'llari ..... Isakov J. Ya.	781
Savdo korxonalarini rivojlantirishda tijorat banklarining ahamiyati va ularni takomillashtirish istiqbollar ..... Aktamov Abduvali Abdug'an o'g'li	788
Ekologik muammolar va "yashil" iqtisodiyot ..... Axunova Shohista Nomanjanovna, Maxkamova S. Sh.	794
Rivojlangan mamlakatlar tajribasida umidsiz soliq qarzini hisobdan chiqarish tartiblari va uni amaliyotda qo'llash masalalari ..... G'aybullayev Abdunabi Abduvohid o'g'li, Usubjanov Shavkat Sidiqjanovich, Abdulazizov Baxodirjon Muhammadzohid o'g'li	798
Qishloq xo'jaligida qiymat yaratish zanjirini raqamli texnologiyalarni qo'llash asosida takomillashtirish ..... Iroda Turdibayevna Kudratova	804
Soliq hisobi va tahlilini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari ..... Jumayev Umid Nazarovich, Xo'jayev Sadreddin Mamatmurotovich, Gapparov Zokirjon Bozorovich	808
Biznesni raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni va binnesni transformasiyasining nazariy asoslari ..... Mamajonov Fayzullo Abdusamatovich	812
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari ..... Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	816
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri ..... Maxmudaliyeva Manzuraxon Raxmon qizi	824
Globallashuv sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash masalalari ..... Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li, Xakimov Javohir Hamza o'g'li, Turganbaev Nursultan Bayram o'g'li, Masharipov Rasulbek Jo'rabelevich, Xasanov Ruslan Raxmatovich	827
Davr xarajatlari va audit hisobini takomillashtirish ..... Quliyev Komiljon Shuxratovich, Ismatov Shohislom Nabi o'g'li, Qilichov Chingiz Ne'mat o'g'li	833
Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati va nazariy asoslari ..... R. K. Ollaberganova	836
Mamlakatda moliya bozorini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari ..... Rizayeva Laylo Patxulla qizi, Boboqulova Shaxlo Turg'in qizi, Aminjonova Nozima Naimjonovna	841
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish sharoitlari va imkoniyatlardan samarali foydalanish tahlili ..... Turgunov Odilbek Maripovich	846
Hudud investitsion faolligini oshirishda marketing strategiyalaridan samarali foydalanish yo'llari ..... Achilov Abrorjon Niyatqobilovich, Ergashev Alijon Hojimamatovich	853

Инструменты финансового рынка в сокращении уровня бедности в экономике Республики Узбекистан.....	857
Сайткулова Матлуба	
“Yashil” iqtisodiyot, ekologiyalashtirish va barqaror rivojlanish integratsiyasi: barqaror kelajakni ta’minlashga kompleks yondashuv.....	862
Tadjibayev Zakir Malikovich	
O’zbekistonda iqtisodiy faoliytni ta’minlashga qaratilgan fiskal va monetar siyosatlarining hozirgi holati.....	867
Xudeybergenova Nigora Turgunbayeva	
Davlat budgetida g’azna ijrosining o’rgi.....	874
Jo’rayeva Mohinur Norqul qizi, Axmedova Yashnar Abdulla qizi, Nosirova Jamila Akbarovna	
Davlat budgeti daromadlarining ijrosi va nazorati	878
G. M. Samandarova	
Sanoat korxonalarida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmi.....	883
Q. A. Odinayev	
Tools of State Policy for Sustainable Development of Social Infrastructure in Uzbekistan.....	888
Abbasov Baurjan Madiyarovich, Navik Istikomah, Se M.Si, Nasriddinov Fazliddin	
Некоторые вопросы инноваций в развитии банковской деятельности.....	894
Джураев К. Т.	
Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам	901
Гадаев Ислам Ядгарович	
Turizm sohasida kadrlar tayyorlashga ilmiy-nazariy yondashuvlar va kadrlarning zamonaviy kompetensiyalari	905
Yuldasheva Dilnoza Ulug’bekovna	

MUNDARIJA SODERJANIYE CONTENTS

HUDUD INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI

UDK 339.138

Achilov Abrorjon Niyatqobilovich

Farg'ona davlat universiteti "Moliya" kafedrasi mudiri

Ergashev Aljon Hojimamatovich

Farg'ona davlat universiteti "Moliya" kafedrasi dotsenti

Annotatsiya: Marketing strategiyalaridan samarali foydalanish vositasida hududlarda faol investisiya siyosatini amalga oshirish bo'yicha ko'plab ilmiy-tadqiqt ishlari olib borilmoqda. Ushbu maqolada har bir hududning raqobatbardoshligini ta'minlash masalasi investitsiyalarga bog'liqligidan kelib chiqqan holda, mazkur ishda Farg'ona viloyati real sektor korxonalarining investitsiya salohiyatini oshirish imkoniyatlardan samarali foydalanish va investitsiyalarni rivojlantirishda marketing strategiyasini ishlab chiqish masalalari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: korxona, salohiyat, marketing, strategiya, sarmoya, istiqbol.

Abstract: Many scientific and research works are being carried out on the implementation of an active investment policy in the regions through the effective use of marketing strategies. In this article, based on the fact that the issue of ensuring the competitiveness of each region depends on investments, in this work, the issues of effectively using the opportunities to increase the investment potential of real sector enterprises of Fergana region and developing a marketing strategy for the development of investments are considered.

Key words: enterprise, potential, marketing, strategy, investment, perspective.

Аннотация: Проводится множество научно-исследовательских работ по реализации активной инвестиционной политики в регионах посредством эффективного использования маркетинговых стратегий. В данной статье, исходя из того, что вопрос обеспечения конкурентоспособности каждого региона зависит от инвестиций, в данной работе рассматриваются вопросы эффективного использования возможностей повышения инвестиционного потенциала предприятий реального сектора Ферганской области и разработки маркетинговой стратегии для развития инвестиций рассматриваются.

Ключевые слова: предприятие, потенциал, маркетинг, стратегия, инвестиции, перспектива.

KIRISH

Marketing - faqatgina katta korxonalarning imkoniyatiga to'g'ri keladigan bozorni tahlil qilish (sotishni bashorat qilish usullari, bozorning imitatcion modellari va tadqiqtolari kabi) vositalari majmuasi bo'lib, ular ehtiyojlarini va talabni tahlili qilishga istiqbolli va ilmiy yondashuvni ishlab chiqish uchun foydalaniлади. Marketing - bu xaridorlar iste'molchilarni tijorat jihatidan ekspluatatsiya qiladigan bozor tizimidir.

Marketingga bunday qarash marketing va reklama hamma narsaga qodir, ular bozorni kuchli kommunikatsiya usullari yordamida istalgan narsani qabul qilishga majbur qila oladi, degan mavhum fikrga asoslangandir. Bunday sotish usullari ko'pincha xaridorlarning real ehtiyojlarini qondirish istagiga mutlaqo bog'liq bo'lmaydi. Asosiy e'tibor sotuvchining ehtiyojlariga, ya'ni savdoni amalga oshirishga qaratiladi. Shuning uchun marketing strategiyasini tushunish muhim ahamiyatga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARI

Marketing strategiyasi korxona imkoniyatlarining bozordagi holatga muvofiqlashtirish, qo'yilgan maqsad-larga erishishning kompleks vositalarini belgilashdan iborat. Amerikalik yetuk iqtisodchi olim I.Ansoffning fikricha, strategiya o'z mohiyati va jihatidan tashkilotning o'z faoliyatida qaror qabul qilish jarayonida qo'llash uchun mavjud bo'lgan qoidalar majmuiga aytildi.

Marketing strategiyasi o'zaro bir-biri bilan asoslangan besh asosiy jihat bilan tavsiflanadi: bozorni tanlash, maqsadni tanlash, mablag' va muddatlarni tanlash, samaradorlikni nazorat qilish, muqobil strategiyani tanlashdan iboratdir. Bunda iste'molchilarни ustuvorlik tamoyilini ko'rib chiqish lozim. Aslida marketing asosini, uning konsepsiyasini tashkil qiluvchi nazariya yoki g'oya mutlaqo boshqachadir. U iste'molchining ustuvorlik tamoyilidan kelib chiqadigan shaxsiy tanlash nazariyasiga asoslanadi, Ushbu yondashuv nuqtayi nazaridan qarasak, marketing strategiyasi – bu korxona imkoniyatlarini bozor imkoniyatlariga moslashtirib, kelgusida rivojlanish istiqbollarini belgilashdan iborat.

J.J.Lamben marketingga quyidagicha ta'rif beradi: "Marketing – bu kishilar va tashkilotlarning ehtiyojlari va istak hohishlarini xaridor uchun qiymatli bo'lgan tovarlar va xizmatlarni erkin raqobatli ayriboshlash bilan qondirishga qaratilgan ijtimoiy jarayondir". Bu ta'rifda uch asosiy tushuncha ehtiyoj, tovar va ayriboshlashdir. Ehtiyoj tushunchasi xaridorning hulq-atvori va uni bir tovar yoki xizmatni sotib olishga undagan sababni ifodelaydi; tovar konsepsiysi harakat usullari, ishlab chiqarish va ishlab chiqaruvchilarning tashkiloti bilan bog'liq; ayriboshlash e'tiborni bozorga hamda talab va taklifning o'zaro ta'sirlashuvini ta'minlovchi mexanizmlarga jalb qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ilmiy abstraksiyalash, guruqlash, qiyoslash, retrospektiv va istiqbolli, empirik tahlil va boshqa uslublardan foydalanildi. Maqlada qiyosiy taqqoslash usulida jahon amaliyotida va taraqqiy mamlakatlarda investitsiyalarni jalb qilishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmini mamlakatimizdagi mavjud asoslar bilan taqqoslab, tegishli xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mamlakatimizda hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga qaratilgan maqsadli strategik yondashuvlar Harakatlar strategiyasi doiriasida ishlab chiqishning prinsipial tizimi belgilab berilgan bo'lib, ular quyidagilar:

- ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirish, aholi turmush darajasi va daromadlarini oshirish uchun har bir hududning tabiiy, mineral-xomashyo, sanoat, qishloq xo'jaligi, turizm va mehnat salohiyatidan kompleks va samarali foydalanishni ta'minlash;
- hududlar iqtisodiyotini modernizatsiya va diversifikatsiya qilish ko'lamenti kengaytirish, rivojlanish darajasi nisbatan past bo'lgan tuman va shaharlarni, eng avvalo, sanoat va eksport salohiyatini oshirish yo'il bilan jadal rivojlantirish hisobiga mintaqalar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasidagi farqlarni kamaytirish;
- yangi sanoat korxonalari va servis markazlarini tashkil etish, kichik sanoat zonalarini tashkil qilish, yirik xo'jalik birlashmalarining mablag'lari, banklarning kreditlari va xususiy xorijiy investitsiyalarni jalb etish hisobiga kichik shaharlar va shaharchalarni jadal rivojlantirish;
- sanoat va xizmatlar ko'rsatish sohasini jadal rivojlantirish hisobiga subvensiyaga qaram tuman va shaharlarni kamaytirish hamda mahalliy budgetlarning daromad bazasini kengaytirish;

Sanoat korxonalari va boshqa ishlab chiqarish obyektlarini joylashtirishga qulay shart-sharoitlar yaratish, xususiy tadbirkorlikni keng rivojlantirish hamda aholi turmush sharoitini yaxshilash maqsadida hududlarning ishlab chiqarish, muhandis-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilma tarmoqlarini yanada rivojlantirish va modernizatsiya qilish bo'yicha hududiy strategiyalar asosan ikki guruhga bo'linadi.

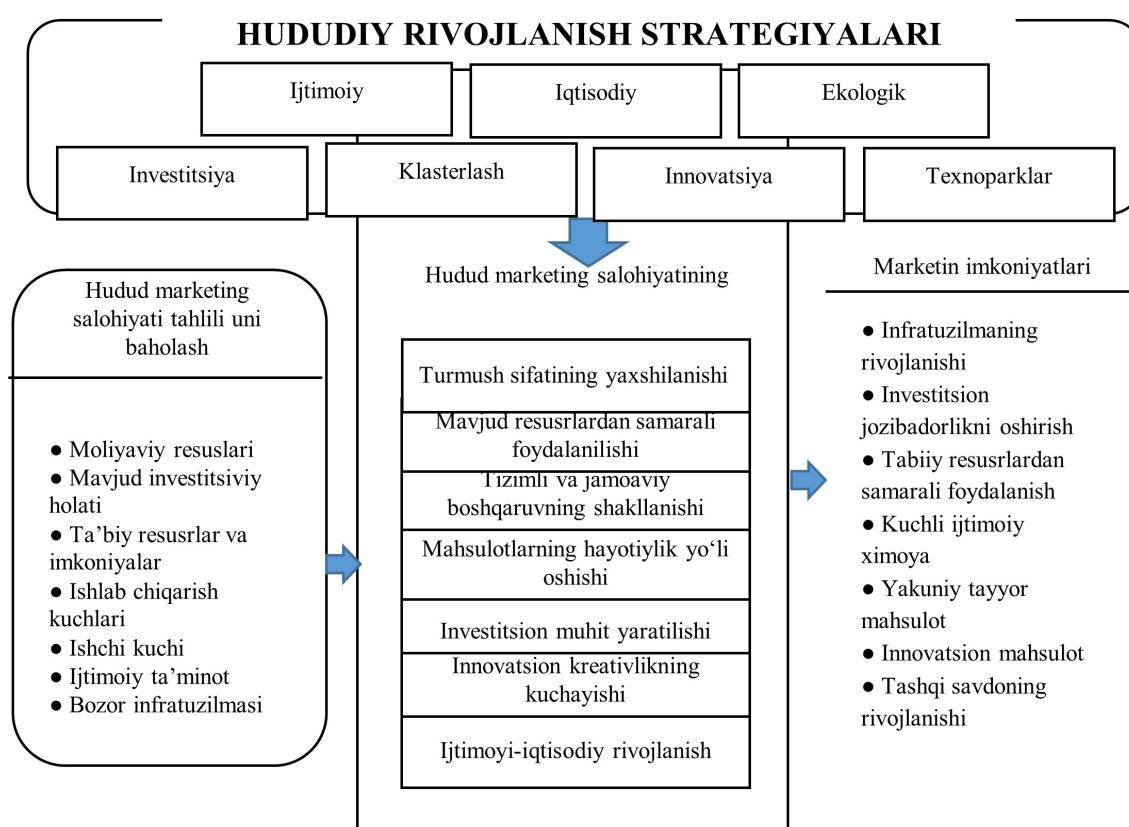
Birinchi guruh global, ya'ni hududlarni quyidagi yo'nalishlar bo'yicha rivojlantirish maqsadlarini ifodalaydi:

- **Ijtimoiy-iqtisodiy.** Aholiga qulay yashash sharoitlarini yaratish va extiyojlarini samarali qondirilishiga qaratiladi.
- **Ishlab chiqarish va savdo.** Ishlab chiqarish va savdo korxonalarini tashkil etish, rivojlantirish, muvofiqlashtirish, shuningdek, ularni boshqa hududlar korxonalari bilan o'zaro samarali munosabatlarini ta'minlashga qaratiladi.

- Marketing – imij.** Ijtimoiy, demografik xususiyatga ega bo'lib, hududda samarali biznes, marketing, raqobat, investitsion, innovatsion muhitni shakllantirish, infratuzilmani shakllantirish vahududning imijini oshirishga qaratiladi;
- Agrar – ishlab chiqarish.** Hududda vertikal integratsiyani yo'lga qo'yish, xomashyodan yakuniy mahsulotgacha bo'lgan samarali integratsiyani ta'minlashga, bu orqali qo'shilgan qiyomatni oshirishga qaratiladi.
- Resurs tejamkorligi.** Hududga innovatsion texnologiyalarni joriy etish, ilmiy tadqiqot ishlanmalarini rivojlantirish, tizimli tahlillar, matematik modellashtirish asosida resurslarni samarali boshqarish, resurslarni, investitsiyalarni maqsadli taqsimlashga qaratiladi.
- Ta'lif-madaniyat.** Yagona va majburiy ta'lif, madaniy markazlar, madaniy aloqalar va boshqalarni rivojlantirishga qaratiladi.
- Texnologik va innovatsion.** Hududning barcha jabhalarini innovatsiyalar asosiga qurish, nonotexnologiyalar, robot texnikasi, ilm-fan taraqqiyotining yuksak cho'qqilariga erishishga qaratiladi.

Hududni rivojlantirish strategiyalarini belgilash bo'yicha ko'rib o'tilgan yondashuvlarda Farg'on'a viloyatining imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga qaratilgan hududning marketing salohiyati, global strategiyalari va marketing imkoniyatlarining o'zaro bog'liq sxemasini 1-rasmga ko'ra ifodalash mumkin.

1-rasm: Hududiy rivojlanish strategiyalarini belgilashda hudud marketing imkoniyatlari va resurslarining o'zaro munosabatalari¹

Belgilangan strategiyalarni shartli ravishda quyidagicha ifodalash maqsadga muvofiq:

- imij marketing strategiyasi;
- munosabatlar marketingi strategiyasi;
- kommunikatsiya marketing strategiyasi;
- iste'molchilarga yo'naltirilgan marketing strategiyasi.

¹ Muallif ishlanmasi.

Farg'ona viloyatida imij marketing strategiyasining asosiy ustuvorliklari sifatida quyidagilarni ta'kidlash mumkin: Farg'ona viloyatining turizm imkoniyatlari, tarixiy-madaniy meros obyektlari mavjudligi, boy tabiiy iqlim sharoitlari va xokazo.

Farg'ona viloyatini investitsion rivojlantirish bo'yicha marketing strategiyalarini ishlab chiqishga qaratilgan asosiy tadbirlar quyidagilar bo'lib, ushbu tadbirlar hukumat qarori va loyihasi bilan tasdiqlanadi:

1-vazifa: Viloyatning investitsion jozibadorligini oshirish va innovatsion biznesni tashkil etish uchun iqtisodiy, huquqiy va bozor muhitini yaratish yo'nalishlari:

- viloyatning investitsion jozibadorligini oshirish va uni rivojlantirish uchun me'yoriy-huquqiy bazani ishlab chiqish va takomillashtirish, uni boshqarish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash shakllarini kengaytirish;
- investitsiya, marketing, imij va innovatsion idealogiyani kiritish bo'yicha normativ hujjatlarni ishlab chiqish va tasdiqlash;
- Farg'ona viloyatining turli soha imkoniyatlari va extiyojlaridan kelib chiqib, investitsiyalarni samarali jalg etishning ustuvor sohalarini aniqlash va belgilash;
- viloyatga yuqori ijtimoiy-iqtisodiy samarani ta'minlagan investitsiyalar va investitsion loyihami ishtirokchilari, investorlarni Farg'ona viloyati hokimligi tomonidan imtiyozlar va rag'batlantirish tizimini ishlab chiqish.

2-vazifa: Investitsion infratuzilmani yaratishga ko'maklashish va investitsion faoliyat uchun samarali obyektlar tashkil etish, investitsion infratuzulma obyektlarini shakllantirish va mayjudlari faoliyatini kengaytirish:

3-vazifa: Farg'ona viloyati sanoati komplekslarining dolzarb muammolarini hal etish uchun integratsiyalashgan samarali investitsion bozorni rivojlantirishga shart-sharoitlar yaratish:

- viloyatda sanoatda amalga oshirilayotan investitsion loyihalarni innovatsion faoliyatga muvofiqlashtirish, obyektlarni rekonstruksiyaqilish, modernizatsiyalash ishlari samaradorligini oshirish, texnologik yangilash;
- xalqaro tashkilotlarning imtiyozli investitsion qo'yilmalari va grant dasturlarida ishtirok etish;
- Farg'ona viloyatida klasterlarni shakllantirish bo'yicha ishlarni yanada jadallashtirish va 2030-yilgacha bo'lgan qaror loyihasini tasdiqlash.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Marketing nuqtayi nazaridan investitsiyalar barcha moddiy, texnik, iqtisodiy va ilmiy manfaatlar uyg'unligida iste'molchilar ehtiyojlarining samarali qondirilishini ta'minlovchi faoliyatni amalga oshirish jarayonidagi munosabatlar majmui hisoblanadi.

Tadqiqotda natijasida, investitsiya marketingi konsepsiysi shakllanishida ikki asosiy yondashuv hisoblangan investitsion qo'yilmalar xususiyatlarining natijaviyligi hamda investitsion marketing korxonalari strategiyalarini amalga oshirish jarayonlaridagi taktik maqsadlarni asoslash, bozorni rivojlantirishning o'ziga xos tomonlarini belgilash jarayonlari bilan bog'liq.

Hududni rivojlantirish strategiyalarini belgilash bo'yicha ko'rib o'tilgan yondashuvlarda Farg'ona viloyatining imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga qaratilgan hududning marketing salohiyati, global strategiyalari va marketing imkoniyatlarining o'zaro bog'liq sxemasi taklif etildi.

Hududlarda investitsiyalarni jalg etishga qaratilgan iste'molchilarga yo'naltirilgan marketing strategisining mazmuniga ko'ra jalg etilayotgan har bir investitsiya hududaholisi va uning extiyojlarini samarali qondirilishi, turmush darajasi oshishi, aholining real daromadlarini ko'payishini va ish bilan bandlik oshishiga yo'naltirilishi lozim.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Фирсов Ю.И. Формирование имиджа территории для обеспечения ее инвестиционной привлекательности. Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук. –М.:ФУПРФ. 2013. Ст. 83.
2. Эргашев А.Х. Маркетинговые технологии и привлечение иностранных инвестиций в регионы. // Biznes-Эксперт. Т., 2014 й., 3-сон, 41-44 б. (08.00.00. № 3).
3. Ergashev A.X. The program of marketing impact strategy for profit companies. Case of Ferghana region. // Journal of management value & ethics. – India, Apr.-June 17 Vol. 7 No. 2. P. 66-71.
4. Olimova N.H., Xolmatov M.Z. O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiyalashga investitsiyalar jalg qilishni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari. "O'zbekistonda moliyaviy sektorning rolini oshirish va unda ilg'or xorij tajribasidan foydalanish" mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjumanining materiallari. Toshkent, TMI, 2015-y., 482-483 b.

Yashil

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №5666955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.